

Røsten

magasin 10 — december til februar 2015/16

KIRKEN, BYEN OG FREMTIDEN

Aarhus-provstierne forbereder sig på
at blive 120.000 flere frem mod 2050

RAPPORT FRA MALAWI

Nina Borgen: Det nytter at hjælpe
ulandene

DEN FLYDENDE KIRKE

Samtale med studentpræst
Jens Munk om 'Liquid Church'

LÆS DET NYE MAGASIN PÅ WWW.RØSTEN.DK

An aerial photograph of Aarhus, Denmark, showing a mix of urban development, green spaces, and the harbor. The city is built on a peninsula, with residential areas and commercial zones visible. The harbor is filled with ships and industrial structures. The text 'VELKOMMEN TIL RØSTEN NR. 8' is overlaid in large, white, bold letters.

VELKOMMEN TIL RØSTEN NR. 8

Folk flytter mod de større byer, der alle har vokseværk. I Aarhus Stift vokser de fleste af de store byer, men det har typisk været ”den jyske hovedstad,” der har tegnet sig for den største tilflytning, og Aarhus Kommune forventer en befolkningstilvækst på op mod 120.000 mennesker frem mod år 2050.

Om tallene holder, vil fremtiden vise, men det er noget, som folkekirken må forholde sig til. Derfor ser vi i denne udgave af Røsten på, hvordan Aarhus-provstierne forbereder sig på indrykket, og hvordan man allerede har gjort nogle af de steder, hvor væksten de seneste år har været markant.

Desuden har vi været i Horsens for at høre om arbejdet med en ny helhedsplan for provstiet, og så har vi talt med studenterpræst Jens Munk om begrebet ‘flydende kirke.’

Som sædvanlig finder du også korte nyheder, anmeldelser, nye ansigter og et indblik i en af stiftets mange kirker – denne gang Ravnsbjergkirken.

God læselyst!

HURTIG HJÆLP TIL MENIGHEDSRÅD

Nu er der enkel hjælp at hente, hvis I som menighedsråd har brug for en hurtig håndsrækning til opgaver, der kræver viden om fx jura og økonomi

På Den Digitale Arbejdsplads (DAP'en) kan menighedsråd nu finde en række 'servicedeklarationer', som er lavet af stifterne og specielt tilpasset menighedsråd. Deklarationerne er små 'kvik-guides' til, hvordan I kan tage hul på at løse en given opgave, når det handler om fx byggesager, præsteansættelser eller kirkegårdsdrift.

Disse myndighedsopgaver kan være krævende at løfte, når man sidder som frivillig i et menighedsråd. Med servicedeklarationerne ønsker stifterne at bidrage til opgaveløsningen og lette menighedsrådenes arbejdsvilkår. Servicedeklarationerne skal fungere som inspiration til, hvordan man som menighedsråd kan løse en opgave selv eller i fællesskab med andre, og hvad der skal til, for at komme godt i gang.

Stifterne håber initiativet vil være til hjælp lokalt i sognene, og modtager gerne feedback, ris og ros til den løbende opdatering af materialet.

'Hjælp til menighedsråd' indeholder servicedeklarationer om disse emner:

- Byggesager
- Gravstedsaftaler
- Kirkefunktionærer
- Menighedsrådenes opgaver
- Præsteansættelser
- Økonomi

■ Læs mere <http://bit.ly/1YHakdL>

FOLKEKIRKESAMVIRKET UD TIL HELE AARHUS STIFT

Af Bo Billeskov Grünberger

Folkekirkesamvirket kommer nu ud til hele stiftet. Det betyder, at Folkekirkesamvirket nu vil tilbyde blandt andet PREP-kurser til sogne i hele stiftet.

Folkekirkesamvirket beskæftiger sig med det diakonale område, og har derfor et stort fokus på det sociale arbejde, hvor de blandt andet er primus motor for en række sorggrupper rundt i et antal kirker i Aarhus. Selvom man nu har besluttet at udbrede arbejdet til hele Aarhus Stift, vil der i første omgang kun være tale om nogle målrettede indsatsområder.

■ [Læs mere om folkekirkesamvirket her.](#)

Af Bo Billeskov Grünberger

ORDINATION SEPTEMBER

Ordination 22. september blev cand.theol. Rebecca Holst Andersen, der er ansat som overenskomstansat sognepræst i Harlev-Framlev Pastorat og cand.theol. Isak Krab Koed, der ventes stadfæstet som præst for Mellerup Valgmenighed, ordineret af biskop Henrik Wigh-Poulsen i Aarhus Domkirke.

ORDINATION OKTOBER

Ordination Mikael Kongensholm 25. oktober 2015 kl. 17.00 afholdt biskop Henrik Wigh-Poulsen ordination i Aarhus Domkirke af cand.theol. Mikael Kongensholm, der ventes ansat som konstitueret sognepræst i Alderslyst Pastorat.

DEN UVIRKELIGE VIRKELIGHED I MALAWI

SØNDAG DEN 13. MARTS AFHOLDER FOLKEKIRKENS NØDHJÆLP
SOGNEINDSAMLINGEN. HER VIL DER BLIVE SAMLET IND TIL KVIN-
DER I VERDENS FATTIGSTE LANDE SOM MALAWI.

Tekst og fotos Bo Nygaard Larsen

22-årige Nina Borgen fra Aarhus besøgte i efteråret det centralafrikanske land som en optakt til Sogneindsamlingen.

”Det nytter at hjælpe ulandene.”

Ordene kommer fra Nina Borgen, 22-årig statskundskabsstuderende fra Aarhus. Og hun ved, hvad hun taler om. I november var hun med Folkekirkens Nødhjælp i Malawi for at se nærmere på nogle af de projekter, som organisationen har støttet. Det skete som optakt til Sogneindsamlingen, som Folkekirkens Nødhjælp afholder søndag den 13. marts.

Nina-Borgen-i-Malawi”Det gjorde et stort indtryk på mig at se med mine egne øjne, hvor meget selv lidt kan gøre. Hjælpen når rent faktisk ud til den enkelte, og den ændrer faktisk menneskers liv. Og metoden er ofte så simpel, at man næsten ikke tror på det. Det var rammende og overvæl-

dende at høre de konkrete historier og mærke, hvor meget hjælpen fra Folkekirkens Nødhjælp betyder,” siger Nina Borgen.

Hun er selv indsamlingsleder i Tilst-Kasted Pastorat, og efter sit ugelange besøg rundt i det nordlige Malawi er hun nu godt rustet til at fortælle andre, hvordan de faktiske forhold er i det lille centralafrikanske land.

GRUNDFOS OG BILKA

”Som statskundskabsstuderende interesserede jeg mig på turen ekstra meget for den måde, som nye projekter blev implementeret på. Jeg så, hvordan de lokale ved hjælp fra en soldreven pumpe fra Grundfos havde fået en mere effektiv afvanding af markerne, jeg så, hvordan en sundhedsklinik med støtte fra blandt andre Bilka havde gjort en forskel for gravide kvinder, og jeg oplevede, hvordan kvinder, der før var stille og forsagte, nu havde fået modet til at have deres

egen stemme i samfundet. Det var helt fantastisk og livsbekræftende,” siger Nina Borgen.

Faktisk var det første og største indtryk, at lokalbefolkningen var så gæstfri og imødekommende. Og det var ikke kun dem, som Folkekirkenes Nødhjælp har hjulpet.

FANTASTISK MENTALITET

Nina-Borgen-i-Malawi-2”Nu har jeg rejst en del på trods af min unge alder, og det er bestemt ikke givet, at folk er så venlige, heller ikke i fattige lande, hvor man ofte kommer som rig vesterlænding, og de gerne vil sælge en noget. Men deres smil var ægte, og der var en gensidig interesse for hinanden. Fantastisk mentalitet de har,” siger Nina Borgen.

Hun er nu klar til at tage ud og holde oplæg og foredrag om Malawi, der er et af verdens fattigste lande med en gennemsnitlig levealder på 55 år.

”Klimaforandringerne er en stor udfordring for landet både i form af oversvømmelser og tørke. Når lokalbefolkningen enten på grund af overflod eller mangel på vand ikke kan brødføde familierne, ikke kan bo ordentligt og ikke kan gå i skole, stopper al udvikling. Det er ligesom en forudsætning for alt andet,” siger Nina Borgen.

Nina Borgen er indsamlingsleder i Tilst-Kasted Pastorat for Sogneindsamlingen, Folkekirkenes Nødhjælp.

KIRKENS KORSHÆR

ER DER MAD TIL ÉN MER’? – GIV ET MÅLTID MAD TIL EN HJEMLØS

Af Bo Billeskov Grünberger

Julen nærmer sig og med den også den tid på året, der er den hårdeste, at være hjemløs i. Derfor lancerer Kirkens Korshær også i år en kampagne, der skal gøre livet lidt lettere for de hjemløse.

Kampagnen hedder ’Er der mad til én mer’?’, og den går helt konkret ud på, at man kan give et måltid mad til en hjemløs ved at støtte med 25 kroner eller mere.

DET GIVER VÆRDIGHED SELV AT BETALE

Omkring 200 hjemløse besøger hver dag varmenstuen hos Kirkens Korshær i Aarhus, og de har mulighed for at købe to varme måltider om dagen, der hver koster 25 kroner. Selvom man hos Kirkens Korshær holder fast i, at de hjemløse selv skal betale for deres mad, simpelthen fordi det giver værdighed at kunne brødføde sig selv, så

kniber det, når vi når til vinteren.

”Vi ved også godt, at især om vinteren, så er der ikke flere penge, når vi når halvvejs gennem måneden. Så er alle pengene blevet brugt på det misbrug, man nu har,” forklarer Henriette Clausen, der er leder af genbrug, kommunikation og innovation hos Kirkens Korshær i Aarhus.

Kampagnen ’Er der mad til én mer’?’ retter sig både mod private men i høj grad også mod virksomheder. Man høstede nogle erfaringer fra forrige års kampagne, hvor man forsøgte at samle ind ude i dagligvarebutikkerne. Det gav ikke så mange penge, som man håbede, og derfor griber man dette års kampagne anderledes an.

”Allerede nu har vi flere store Aarhus-virksomheder med på ideen om at give tilbage til Aarhus, og det er i høj grad medarbejderne, der giver. OK har f.eks. givet en madbillet for hver medarbejder, og derudover kan deres medarbejdere selv

give. De har så også delt vores kampagne på deres netværk – facebook, hjemmesider mm. Scandic er også med, og de spørger så deres kunder, om de kunne tænke sig at give et måltid mad,” siger Henriette Clausen.

SEND EN SMS OG GIV MAD TIL EN HJEMLØS

Private har også mulighed for at give et måltid mad til hjemløse, og det gøres helt enkelt ved SMS eller MobilePay.

Der koges i køkkenet”Man køber simpelthen en madbillet ved at donere 25 kroner til Kirkens Korshær, og det kan man gøre enten via SMS eller MobilePay. Hvis man kunne tænke sig at give mere enten som kirke eller organisation, så kan man selvfølgelig få et kontonummer. Og de går direkte til de hjemløse, for vi printer madbilletterne direkte ud,” fortæller Henriette Clausen.

Med årets julekampagne håber Kirkens Korshær at samle penge nok ind, så der er madbilletter til resten af vinteren. Det drejer sig ifølge Henriette Clausen om 1500 madbilletter. Alle penge der bliver doneret går ubeskåret til madbilletter til hjemløse.

STØT MED ET 'VELBEKOM'

Hvis man som borger eller virksomhed ønsker at støtte kampagnen, kan man gøre det via SMS ved at sende teksten ”velbekom” til 1231 og automatisk støtte med 25 kr. Man kan også købe fire måltider for 100 kr. ved i stedet at sende teksten ”varme” til 1231. Alternativt modtager Kirkens Korshær donationer til madbilletter på MobilePay på 24 95 43 44.

Henriette Clausen er leder af genbrug, kommunikation og innovation hos Kirkens Korshær i Aarhus.

PÅ VEJ MOD ET STØRRE AARHUS

DANSKERNE FLYTTER I STADIG HØJERE GRAD MOD DE STORE BYER. I AARHUS STIFT ER DET "DEN JYSKE HOVEDSTAD," DER TEGNER SIG FOR DEN STØRSTE TILFLYTNING. GODT 120.000 BORGERE FORVENTES BYEN AT VOKSE MED FREM MOD 2050.

Af Martin Høybye

De mange borgere skal blandt andet bo i nye områder, men befolkningstætheden skal også øges i den eksisterende by. Det stiller krav til betjening og fysiske rammer, og folkekirken forbereder sig på udviklingen.

Provsterne i de fire Aarhus-provstier er i tæt kontakt om den nuværende udvikling og den fremtidige vækst i og omkring Aarhus, så folkekirken også kan følge med og servicere medlemmerne fremover.

Kommunen vokser nu med omkring 4.000 borgere om året, og Aarhus Ø er ikke den eneste nye bydel, der er planlagt. I områderne omkring Søren Frichs Vej og Åbyhøj skyder også nye projekter frem, og ved Lisbjerg, Elev og flere andre byer tæt på Aarhus bygges der også flittigt.

udvikling, der sker i byen, og vi har en tæt kontakt med kommunens planlægning. Så vi ved, når der bliver lagt arealer ud til ny bebyggelse," siger Poul Henning Bartholin, der er domprovst i Aarhus.

De mange tilflyttere skal nemlig have en god kirkelig betjening, og det er vigtigt, at folk får en ordentlig kontakt til folkekirken, så den fortsat bliver en nær nabo for de fleste. Det kan bl.a. kræve nye kirker.

"Omkring Lisbjerg kan det blive nødvendigt at bygge en kirke. Og ude i Elev i den nye bydel, som Jørn Tækker skal udvikle, der hedder 'Nye', kan der sikkert også blive brug for en kirke. Vi har desuden planer, der er noget længere ude i fremtiden, for området ved Beder, Malling og Mårslet," siger Poul Henning Bartholin.

Poul-Henning-Bartholin "Vi provster følger den

IKKE NØDVENDIGVIS TRADITIONEL SOGNESTRUKTUR

Esben-Thusgård Esben Thusgård, der er provst i Aarhus Nordre Provsti, understreger, at samarbejdet og den gensidige orientering og koordinering i Aarhus-provstierne i disse år er helt nødvendig. For det er et stykke udviklings- og analysearbejde, der skal laves nu, så man både kan sikre rammerne og de hænder, der skal til, for at folkekirken kan løse sin opgave. Men det kræver også, at der tænkes nyt.

”Det er fx ikke sikkert, at der skal tænkes i traditionel sognestruktur fremover. Måske er det vigtigere med nogen at tale med, end at der er højmesse hver søndag,” siger Esben Thusgård.

Der kan blive tale om, at kirken nogle steder ansætter personale med en socialfaglig profil frem for præster, så det stigende behov for samtaler og samvær kan blive taget vare på.

AARHUS NORDRE PROVSTI: MARKANTE UDVIDELSER

Og det er mange mennesker, der er tale om. Alene i Aarhus Nordre Provsti er der planer om markante udvidelser i fem sogne, hvis man kun tæller de største af projekterne er med.

”I Vejlbysogn kommer et nyt kvarter med mellem 1.500 og 1.800 boliger, ligesom der ved Skejbyvej er planer om at bebygge et stort område. I Risskov Sogn skal området omkring Psykiatrisk Hospital udbygges, og i Ellevang Sogn er der planer om boliger ved Nordlandsvej,” siger Esben Thusgård og fortsætter:

”Elev og Lisbjerg er et kapitel for sig. Ved Elev er planen 650 nye boliger i den projekterede by ’Nye.’ Og når det nye Lisbjerg er fuldt udbygget, vil det have udviklet sig fra aktuelt 1.200 indbyggere til at danne ramme for mellem 20.000 og 25.000, og der vil arbejde yderligere 10.000 i sognet. Der er dog nogen usikkerhed om tempoet i Lisbjerg, og ikke mindst hvordan projektet vil udvikle sig nordpå.”

AARHUS SØNDRE PROVSTI: KONSTANT NYE BOLIGER

Oven i de nye områder kommer den almindelige tilflytning. De eksisterende byområder vokser løbende med mindre knopskydninger, og lokalplanerne opererer med vækst de fleste steder.

Knud-Erik-Bager-Jensen I Aarhus Vestre Provsti forbereder man sig fx nu på, at Aaby Sogn kan vokse med op mod 5.000 mennesker. Og i Aarhus Søndre Provsti dukker der også mange nye huse op:

”Hvad vi oplever som konkret virkelighed i Aarhus Søndre Provsti, er, at der i et bælte fra Mårslet over Tranbjerg til Kolt og Ormslev konstant skyder nye boliger op. Mest markant i Kolt, hvor sognet vokser, børn fødes, og der døbes og døbes og døbes,” fortæller Knud-Erik Bager Jensen, der er provst i Aarhus Søndre Provsti.

Kirken, byen og fremtiden

I temaet for denne udgave af Røsten finder du artikler med en lokal vinkel fra de fire provstier, hvor vi bl.a. kommer omkring Skødstrup, Kolt, Lisbjerg, Aaby og Aarhus Ø.

VIL SATSE PÅ SOCIALT ARBEJDE

EN NY BYDEL SKYDER OP PÅ DET GAMLE HAVNEOMRÅDE I AARHUS MIDTBY. DER SKAL IKKE BYGGES NY KIRKE I BYDELEN, MEN TIL GENGÆLD SKAL FOLKEKIRKEN SATSE PÅ DET SOCIALE ARBEJDE, MENER DOMPROVST POUL HENNING BARTHOLIN

Af Bo Billeskov Grünberger

Midt i Aarhus, på det gamle havneareal, vokser i disse år en ny bydel frem. Aarhus Ø hedder den, og når den står færdig, vil den rumme 7.000 indbyggere og 12.000 arbejdspladser. Der kommer dog ikke nogen ny kirke i bydelen, og domprovst Poul Henning Bartholin siger, at det sociale arbejde i stedet vil være den måde folkekirken er til stede i den nye bydel.

Der, hvor de nordlige havneområder engang lå, bliver der i dag bygget på livet løs. Det er her Aarhus Ø skyder op af bølgerne. Få hundrede meter fra den nye bydel ligger Aarhus Domkirke, hvor menighedsråd, ansatte, præster og domprovsten har fulgt nøje med i udviklingen.

”Fra Domsognets menighedsråd har vi fulgt hele udviklingen og været i tæt kontakt med Aarhus

Kommune, fordi vi har vidst, at der på længere sigt ville komme 8.000 mennesker til at bo derude. Det bliver en fordobling af vores indbyggertal i forhold til, hvad det var i 2008. Så det er klart, at vi tænker på, hvordan vi skal betjene de mennesker, så de får et forhold til folkekirken,” siger domprovst Poul Henning Bartholin.

8.000 indbyggere er omtrent det samme som en mindre provinsby, så man kunne forvente, at et af de nye byggerier ville være en ny kirke, men det bliver der ikke noget af, fortæller Poul Henning Bartholin.

”Der er jo nogen, der på borgermøder har spurgt, om ikke der skulle bygges en kirke derude. Men det har vi været enige om, at der ikke skal, fordi vi synes, at vores kapacitet i Domkirken er stor nok – både kirken og sognegården. Men vi kan godt se, at der er behov for at være nærværende derude, og derfor har vi været i en lang orienteringsfase med Aarhus Kommune, hvor vi har set på,

om vi kunne købe noget derude, så vi kunne være til stede i kontorer eller mødelokaler i et mindre omfang.”

SOCIALT ARBEJDE SKAL STYRKE FAMILIER

Folkekirken skal være til stede på Aarhus Ø, slår Poul Henning Bartholin fast, men det behøver ikke betyde, at det skal være med flere præster. Han har kigget tilbage i historien og set, hvordan Aarhus Domsogn så ud i 1960'erne, hvor der boede omkring 18.000 mennesker – omkring det dobbelte af, hvad der bor i dag.

”På det tidspunkt var der tre præster (det samme antal som i dag, red.) ved Domkirken og så en menighedssygeplejerske. Vi tænker, at det kan være sådan nogle baner, vi skal til at tænke i igen – på nye betingelser. Måske skal det være en sygeplejerske, nogen med socialrådgiveruddannelse eller noget tredje. Det kan også være socialpædagoger eller diakoner. Det er måske det, der er brug for, for at styrke menneskers familieliv,” mener han.

LANDSBYKIRKE PÅ MODERNE BETINGELSER

Poul Henning Bartholin fortæller, at man sammen med en bygherre er i gang med at undersøge, om folkekirken kan leje sig ind i nogle bygninger i Aarhus Ø. Og samarbejdet med kommune og bygherre er godt, siger domprovsten.

”Vi har mødt en utrolig stor velvilje, og det er hele vejen rundt. Det vi kommer med er, at vi gerne vil gå ind i det sociale arbejde og være en ’landsbykirke’ i den der lille bydel – men på moderne betingelser. Det vil sige, at vores budskab kan vi holde i Domkirken, men vi kommer også med det nære og muligheden for samtale, samvær og besøg og for at være en katalysator for, at mennesker i området kan knytte kontakt til hinanden. Det er der mange andre aktører, der har set nødvendigheden af, og de aktører er vi så begyndt at komme i kontakt med, så vi kan være med til at løfte i flok,” fortæller han.

Poul Henning Bartholin

Domprovst i Aarhus Stift og stedfortræder for biskoppen.

OP MOD 5000 FLERE I ÅBY SOGN

FØRSTE FASE AF BEBYGGELSEN VED FRAGTMANDSCENTRALEN I AARHUS VENTES AT STARTE OP ALLEREDE I 2016. DET HAR SAT GANG I MØDER OG UDVALGSARBEJDE I AARHUS VESTRE PROVSTI, SOM VIL VÆRE PÅ FORKANT MED SITUATIONEN, NÅR SOGNET UDVIDES MED OP MOD 5000 MENNESKER.

Af Martin Høybye

Der bygges mange steder i og omkring Aarhus, men det er ikke kun på bar mark, at nye byggerier er planlagt. I den indre by skal der nemlig ske en befolkningsfortætning, og det får også indflydelse på planerne i Aarhus Vestre Provsti.

“Her handler det først og fremmest om Åby Sogn. I første omgang vil der blive bygget 450 boliger. Men på sigt kan der blive tale om op mod 5.000 mennesker i den del af de nye brokvarterer, der ligger i Åby Sogn,” siger Esben Andersen, der er provst i Aarhus Vestre Provsti.

HVORDAN KIRKEN BEDST BLIVER NÆRVÆRENDE

Esben Andersen Tingene er ikke kommet helt så langt endnu, men tiden har det med at gå hurtigt, når man skal tage højde for befolknings- og

strukturændringer, og derfor har Åby Sogn nu taget initiativ til et møde mellem kommunen, Åby og Vor Frue Sogn, samt provstiudvalgene i Aarhus Domprovsti og Aarhus Vestre Provsti.

“Vi vil gerne blive klogere på, i hvilken grad bebyggelsen i Åby og på Trekanten inden for Ringgaden bliver at opfatte som en naturligt sammenhængende bebyggelse eller ej. Og så skal vi have en samtale om, hvordan kirken bedst kan være nærværende og komme de nye beboere i møde,” siger Esben Andersen.

FLASKEHALSE ANALYSERES

Det er netop et af omdrejningspunkterne, når Åby Menighedsråd prøver at forestille sig fremtiden. De er klar til at tage fat, men det kan være svært at få håndfaste tal og fakta på plads. Lige nu er et arbejde i gang for at analysere, hvilke flaskehalse sognet måtte have, hvis det går, som tingene peger på i øjeblikket, og sognet kommer til at tælle

5.000 flere inden for en overskuelig årrække.

“Vi har nogle få tal for det forventede antal boliger i fase 1, og vi ved lidt om fase 2 og det samlede billede. Set i det store perspektiv taler man om op 12.000 – 15.000 beboere i det samlede brokvarter. En del af det ligger dog i Vor Frue Sogn og en del i Skt. Markus Sogn. Men da der lige nu er knap 11.000 indbyggere i Åby Sogn, kan vi samlet set forvente en forøgelse af sognets indbyggertal med måske 50-60 procent,” siger Steen Røndal Olsen fra Åby Sogns menighedsråd.

BROKVARTER KUNNE BLIVE NYT SOGN

Så stor en forøgelse af befolkningstallet er naturligt nok noget, der vil sætte sine spor. Både i forhold til fysiske rammer og betjening. Det giver mange overvejelser:

Gammel-Aaby-kirke “Hvad betyder det for anvendelsen af kirkerne? Vi har for nyligt besluttet at reducere antallet af gudstjenester i Gl. Åby kirke, som jo ligger tættest på det nye brokvarter, til fordel for Åbyhøj kirke. Skal vi ændre på det, og skal vi prøve at få adgang til lokaler, som ligger i selve brokvarteret? Skal vi leje os ind i fælles lokaler? Skal vi etablere et helt nyt sogn? Det samlede brokvarter kunne være et nyt sogn i selv – med egen kirke, men så skal det jo tænkes ind,” fortæller Steen Røndal Olsen.

MULIGHEDER I VÆKSTEN

Menighedsrådet ser en oplagt mulighed for at tænke kirken ind i området helt fra starten.

“Det kræver, at vi kommer på banen nu. For hvis der ikke skal etableres en ny kirke i området, er det oplagt, at vi forsøger at leje os ind i fælles lokaler i området,” forklarer Steen Røndal Olsen.

Men et vigtigt område, som menighedsrådet har svært ved at vide noget om, er, hvordan befolkningssammensætningen og dermed også antallet af folkekirkemedlemmer bliver.

“Vi har brug for at vide mere om den forventede befolkningssammensætning og behovet for kirkelige handlinger, fx i forhold til antallet af konfirmandhold. Herunder hører jo også kommunens plan for skoler i området og børne-, voksen- og ældreaktiviteter. Endelig har vi brug for mere viden om udbygningstakten – hvad vi kan forvente og hvornår,” siger Steen Røndal Olsen.

Derfor har Åby Sogn altså nu taget initiativ til et udredende møde med Aarhus Kommune, hvor menighedsrådet håber at få mere faktuel viden om fremtidsplanerne.

■ Steen Røndal Olsen er formand for menighedsrådet i Åby Sogn

MANGE FLYTTER TIL SKØDSTRUP OG KOLT

BEFOLKNINGSTILVÆKSTEN I AARHUS-OMRÅDET TEGNES IKKE KUN AF NYE BYDELE OG FORTÆTNING I DEN EKSISTERENDE BYKERNE.

Af Martin Høybye

Byerne Skødstrup og Kolt, der geografisk ligger i hver sin ende af Aarhus' opland, er eksempler på mindre byer, der inden for få år har oplevet massiv tilflytning.

Skødstrup og Kolt ville for få år siden have været henregnet til den absolutte periferi af Aarhus, men med det øgede pres, som tilflytningen lægger, er byerne nu ved at blive en integreret del af tanken om at bo ”i Aarhus.” Starter vi i Skødstrup Sogn, er kirken for nylig blevet forstærket med en halv stilling, så der nu er to-en-halv præstestilling. Og det er ekstra hænder, der er god brug for i en by, der de senere år har haft vokseværk.

Erik Søndergård ”Vi kan ifølge Aarhus Kommune blive 15-16.000 mennesker inden for en overskuelig årrække – og så kan det godt være, vi kommer til at overveje, om vi kan blive ved at være i sognegården. Væksten mærker vi konkret ved, at

der er flere kirkelige handlinger, for der er fx stort set dåb hver søndag. Vi plejer at have omkring 90 på årsplan, og et år var vi oppe på 113 dåb”, fortæller Erik Søndergård, der er sognepræst i Skødstrup.

Sognet tæller lige under 9.000, men prognosen er 12.000 indbyggere i 2020, så det kan komme til at gå rigtig stærkt. Det skyldes bl.a., at motorvejen kom til, for hvis man skal ud på den, er det nemmere at bo her, end det er at bo i Egå. Men Skødstrup var oprindeligt en landevejsby. Folk kendte hinanden, havde gået i skole sammen og flyttede ofte tilbage igen, når de havde læst eller lige prøvet at bo et andet sted.

TÆNKER I AT UDBYGGE KIRKELIVET

”Det har selvfølgelig ændret sig, efterhånden som der er kommet mange nye til, og mange kender ikke længere nødvendigvis hinanden. Det gør, at vi må tænke i at udbygge kirkelivet. Bl.a. ved at

lave arrangementer og aktiviteter, der både knytter an til det folkelige og det kirkelige,” fortæller præsten.

Et af de nye initiativer, kirken har sat i søen, er fejringen af Grundlovsdag, hvor forskellige foreninger som Lions Club, sportsforeningen, erhvervsforeningen og fællesrådet er inviteret til at medvirke.

Grundlovsarrangement”I år var vi faktisk 200 mennesker samlet, så det var et af de største grundlovsmøder i byen. Og der er en god forbindelse mellem grundloven og kristendommen. Frihedstraditionerne og frihedsbudskaberne. Det folkelige er utrolig vigtigt i kirken, og arrangementet var netop folkeligt frem for politisk. Der var inviteret politikere, men de talte om ting, som havde almen interesse,” forklarer Erik Søndergaard og tilføjer:

”Vi er nødt til som kirke at være med til at knytte lokalsamfundet sammen. Det er vigtigt, at vi får øje på hinanden som naboer, og der er det dejligt, hvis kirken kan være et naturligt samlingspunkt og en del af det offentlige, sociale liv. Det er jo folkets kirke,” siger han.

KOLT: ET ATTRAKTIVT ALTERNATIV

Vender vi nu blikket mod Kolt Kirke, der ligger syd for Aarhus, lige lidt længere væk fra byen end Stavtrup, er der mange af de samme markører, som gør sig gældende. Sognepræst Jakob Thorup Jensen har været præst i Kolt de sidste tre år, men boet i byen i otte år, hvor han har kunnet se tingene tage fart:

Jakob Thorup Jensen”Meget af det, der før var marker, er efterhånden blevet bygget til. De sidste tre-fire år er det gået rigtig stærkt, og der er kommet nogle ret store nye områder herude. Det er rækkehuse og kædehuse, og det er primært børnefamilier. Det er vi selvfølgelig rigtig glade for fra kirkens side, for det er lige før, vi har folk på venteliste til dåb. Vi har mellem to og tre dåb hver søndag,” siger Jakob Thorup Jensen.

Det er i høj grad unge par, der flytter til byen,

og typisk er det ressourcestærke mennesker. De kigger efter et sted, hvor der er skole, stisystemer og indkøb, og som er til at komme til for penge. Stavtrup og andre lignende steder været lige et hak dyrere end Kolt, så sognet har været et attraktivt alternativ. Infrastrukturen er også god – fx kører bus nr. 1 hvert 10. minut hele vejen til Skejby. Og turen i bil på motorvejen til Viby og Aarhus C tager godt og vel 10 minutter.

KIRKEN ER ANDET END SØNDAG FORMIDDAG

”Der er ved at ske et demografisk skift herude, og det går stærkt. Så ved kirken arbejder vi hele tiden på at finde ud af, hvor menigheden bevæger sig hen. Vi er ikke bange for at bruge kunst og film og kreative idéer i vores gudstjenester, uden at det går ud over grundkernen i forkyndelsen,” fortæller han og fortsætter:

”Folk er rigtig gode til at bruge os til samtaler af alle slags, og det er en opgave, vi præster vægter meget højt. Vores mange arrangementer og alternative gudstjenester kan sejre sig selv ihjel, hvis vi ikke også tager ud og møder folk og giver plads til nogle andre samtaler,” understreger Jakob Thorup Jensen.

KAN FÅ PLADSPROBLEMER

Kolt KirkeIndtil videre går det fint med pladsen i sognegården, men i kirken er der kun plads til 125 siddende. Det kan være et problem til jul og selvfølgelig til konfirmationerne, hvor præsterne må sige, at der kun er plads til konfirmanden og syv gæster. Og er der flere store dåbsselskaber, må der også meldes en grænse ud på forhånd.

”Vi har fået omkring 1.000 nye husstande inden for de seneste år, og jeg kan se, at der er flere byggerier på vej. Derudover er de ældre kvarterer typisk sølvbryllupskvarterer, hvor mange overvejer snart at skulle i noget mindre. Og der vil det ofte være unge familier, der rykker ind, for det er det mønster, vi ser. Men det er afspejlet i sognet, at der er folk i alle aldre, og at alle aldre bruger kirken,” siger han.

DE GAMLE FESTER SAMLER

Noget, der virkelig kan samle på tværs af generationerne, er, når kirken tager fat i de gamle danske fester som Sankt Hans og Mortensaften med fællesspisning.

”Så har vi fuldt hus med 120 mennesker, der sidder og spiser and i sognegården efter en gudstjeneste. Ved Sankt Hans har vi altid et band, der kommer og spiller, efter vi har sunget omkring bålet. Nu har vi også fået koblet børnefamilierne på med et lidt anderledes arrangement, hvor vi laver bål allerede ved 19-tiden for dem. Og så sidder der altså også 60 mennesker herude ved bålet og spiser pølser og har det hyggeligt,” fortæller Jakob Thorup Jensen.

Tæt på byen

Fra Kolt Kirke er der omkring 12 km. til Aarhus C, og Skødstrup Kirke ligger godt 16 km. fra midtbyen.

STRUKTUR HANDLER OM MENNESKER

I HORSENS PROVSTI HAR DE PÅ KORT TID UDVIKLET EN NY HELHEDS-PLAN FOR SOGNENE.

Af Martin Høybye

Den nye helhedsplan udspringer af menighedsrådenes indspark til, hvem der passer bedst til hvem, og hvordan det folkelige liv spiller sammen med kirken lokalt.

Som med mange andre store omvæltninger, var det en mindre detalje, der satte gang i den nye helhedsplan for Horsens Provsti. Sognepræsten i Nim, Underup og Føvling skulle gå på pension, og pastoratet ville ikke i sig selv kunne trække en fuldtidsstilling fremover. Noget skulle ændres, men der var flere muligheder at vælge imellem:

”I folkekirken er der tre veje, man går, i sådan en situation. Den ene er at oprette en stilling på 75 procent. Den anden er at føje en funktion til den eksisterende stilling, fx inden for ældreplejen eller skole-kirke-samarbejdet. Og så er der endelig den model, vi valgte hos os, hvor man laver en enhed, som kan oppebære flere præster,” fortæl-

ler Annette Bennedsgaard, der er provst i Horsens Provsti.

Hun bad to medlemmer af provstiudvalget, præsternes tillidsmand, en sekretær og personalekonsulent om at udgøre et lille task force. De skulle finde ud af, hvordan man havde gjort andre steder.

IKKE EN SPAREØVELSE

Nogle kunne måske være bange for, at ændringerne blev sat i værk for at spare traditionelle præstestillinger væk, men det har ikke været tilfældet.

Helhedsplan” Det skulle ikke handle om at spare, for det er ikke nødvendigt at spare en eneste præstestilling i Horsens Provsti. Når jeg bad udvalget kigge på det store billede, var det fordi, at hvis vi udelukkende havde lavet en løsning for Nim, Underup og Føvling, kunne vi have lavet en enhed,

der senere ville spænde ben for noget andet,” siger Annette Bennedsgaard.

I udvalget blev de hurtigt enige om, at det skulle handle om at lave præstestillinger for fremtiden, som ville blive mere attraktive at være i.

”Det ville de blive, hvis ikke det at være præst på landet nødvendigvis var lig med at være mutters alene. Med den nye struktur vil enhver præst i provstiet komme til at samarbejde med andre præster i det daglige, hvor samarbejdet måske tidligere har begrænset sig til, at man afløste en anden præst i friweekender og ferie,” forklarer provsten.

FOR SMÅT ER IKKE GODT

Fra menighedsrådenes synspunkt er der også god ræson i bæredygtige enheder, der altså mindst skal kunne brødføde to præster på fuld tid.

”Det kan blive for hårdt at sidde i et menighedsråd, hvis der er for få om arbejdet, både administrativt og indholdsmæssigt. Ved at danne større enheder, er der flere til at løfte opgaverne.” siger Annette Bennedsgaard

VIGTIGT MED DE FOLKELIGE BÅND

Forandringsiver er måske ikke noget, man nødvendigvis forbinder med folkekirken, men i Horsens foregik arbejdet med den nye helhedsplan altså både smidigt og hurtigt. Samtidig var det fra starten et omdrejningspunkt, at man skulle have øje for den folkelige tilknytning.

Annette Bennedsgaard”Vi holdt et stormøde, hvor det blev introduceret, at der skulle kigges på hele provstiet og altså ikke kun på Nim, Underup og Føvling. Efter den aften skulle alle gå hjem og spørge sig selv, hvor de oplevede størst sammenhæng, set fra en folkelig vinkel og en kirkelig vinkel. Hvor går vi hen, når vi handler? Hvor går børnene i overbygning i skolen? Hvordan med foreningslivet og idrætsklubberne? For der kan være nogle stærke folkelige bånd, som er værd at tage med i forhold til det kirkelige – og omvendt,” fortæller hun og tilføjer:

”Det er værd at huske, at udtrykket ”at sogne” betyder at mødes. Fra gammel tid var sognet det naturlige folkelige fællesskab, og sogne-begrebet blev overtaget af kirken. Vi arbejder derfor på, at de kirkelige inddelinger flugter med de folkelige.”

PLANEN ER EN HENSIGT SERKLÆRING

Med den input, der kom frem på mødet og fra sognene efterfølgende, kunne provsten samle brikkerne til det puslespil, som blev til helhedsplanen, og som i meget høj grad var i overensstemmelse med de ønsker og forslag, menighedsrådene havde budt ind med:

”Det er mest præcist at kalde planen en hensigtserklæring. For som bindende beslutning, betyder den først noget, når den officielle proces går i gang for det enkelte pastorat. Men nu tager vi planen op af skrivebordsskuffen, hver gang der kommer en bevægelse eller ændring, vi skal tage bestik af. Så den betyder allerede meget. Og selv om man ikke er blevet et pastorat sammen med et andet eller flere andre sogne endnu, så betyder den noget for, hvem man samarbejder med,” forklarer Annette Bennedsgaard.

IKKE FORANDRING FOR FORANDRINGENS SKYLD

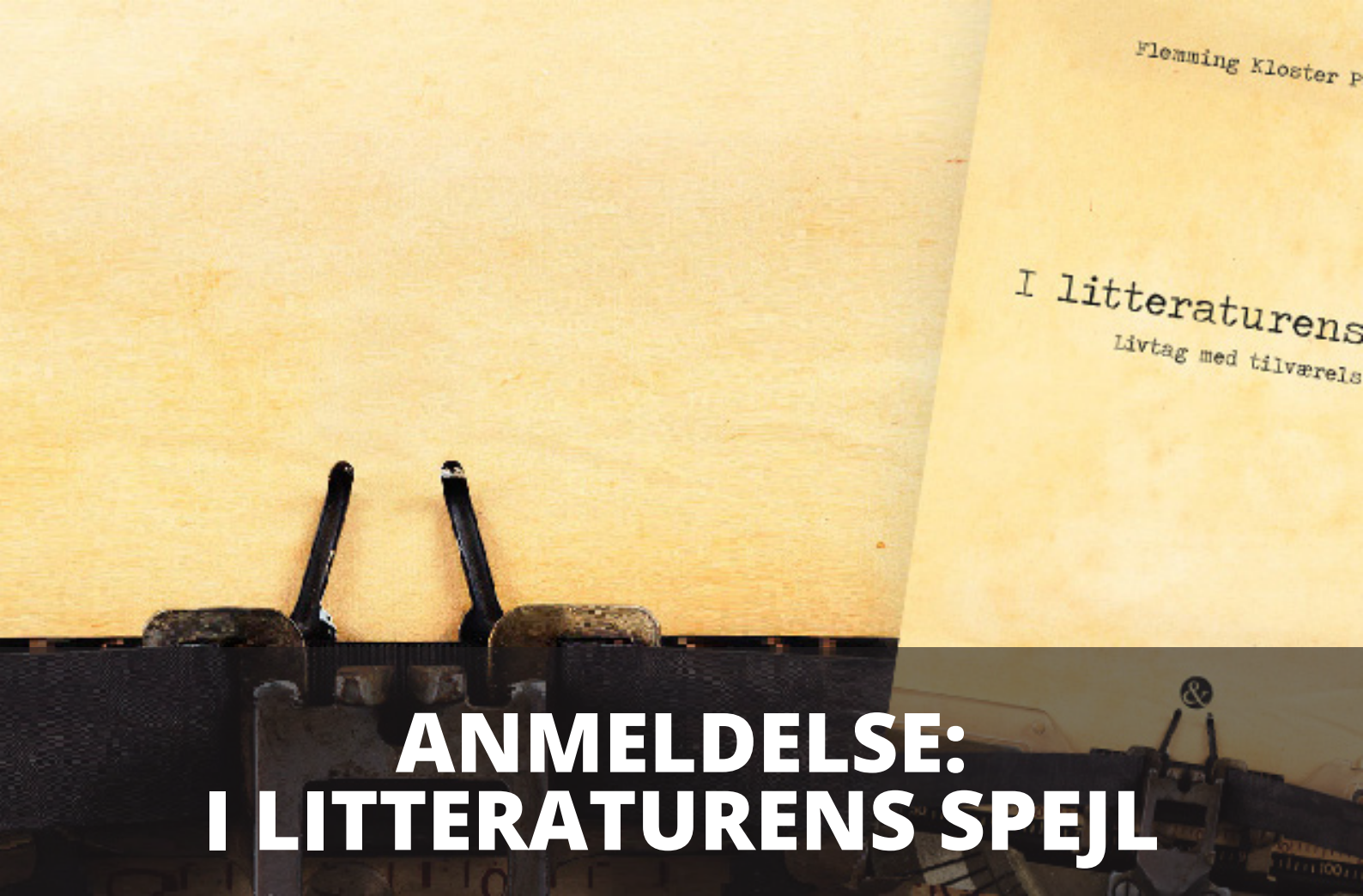
Annette BennedsgaardSelvom arbejdet med den nye helhedsplan er gået over al forventning, tager Annette Bennedsgaard det ikke som en selvfølge, at forandring fryder. Hun tillægger det i den forbindelse stor betydning, at der ikke har været tale om forandring for forandringens egen skyld.

”Hvis man forandrer noget, skal der virkelig være lysende fordele ved det. Det handler om mennesker, man har hørt sammen med på en bestemt måde, som man pludselig skal høre sammen med på en anden måde. Man skal have respekt for, at det simpelthen kræver blod, sved og tårer i den enkelte kirke og for de enkelte ansatte og menighedsråd. For mig har det været vigtigt at få samtalen. Først med det lille task force og siden med flere og flere. Vi har også brugt tid på at tale om det på fælles møder med menighedsrådene og

med præsterne, fordi forandringer kræver, at nogen går foran og baner vejen,” fortæller Annette Bennedsgaard.

Helhedsplan

Arbejdet med den nye helhedsplan begyndte i januar 2015. De nye enheder skal kunne oppebære to præstestillinger og have 4.500 folkekirkemedlemmer eller derover.

ANMELDELSE: I LITTERATURENS SPEJL

Af Gudmund Rask Pedersen

Flemming Kloster Poulsens nye bog er en hyldest til forestillingsevnen og fortællingen. Bogen handler om god litteratur som øjenåbner og livshjælp til de mange forskellige former for livtag, tilværelsen byder et menneske at tage.

Livtag... Jeg har en klog, læsende ven, som siger, at enhver kan udgive bøger med tre eller flere ord i titlen (jeg gør det selv). Det geniale, eller det muligt geniale, er bogtitler med blot et enkelt ord til at give titlen og samle eller kondensere en væsentlig del af bogens indhold heri.

Hvis ikke det var fordi, der fornylig er udgivet et materiale under netop titlen "Livtag", så ville jeg mene, at Flemming Kloster Poulsens seneste bog burde have haft denne titel. Dette ene ord. Dette ene begreb. Det er jeg faktisk også tilbøjelig til at tro, at han selv ville mene. Det er dette stærke ord og begreb, forfatteren

hele tiden knytter til ved i sin begejstrede læsning af skønlitteratur, primært nyere nordiske romaner, som et sted for mulig spejling og hjælp til livtag med tilværelsen.

ET OMKVÆD I EN ELSKET SANG

Meget fint knytter Flemming Kloster Poulsen straks i indledningen til ved den bibelske beretning fra 1 Mos 32,25-32 om Jakobs kamp i nattermørket, hvor han brydes og tager livtag med – er det Herren selv? Sådan må mennesket tage livtag med både det ene og det andet væsentlige forhold i livet: Mening, tro, sorg, sygdom, nederlag, ægteskab, ulykke, kærlighed, rødder. Allesammen begreber og eksistensforhold, som sammen med andre lignende forhold, danner enkeltoverskrifter til bogens 16 kapitler med inddragelse af i alt 23 romaner, som i uddrag eller store træk genfortælles med åbenhed og sans for den mulige spejling heri for os, som læser eller lytter til romanens fortælling.

Der er gennem bogen en gentagen hyldest til forestillingsevnen og fortællingen med lovprisning af den gode litteratur som øjenåbner og livshjælp til de mange forskellige former for livtag, tilværelsen byder et menneske at tage. Det er næsten for meget af det gode. Og dog er jeg så hjertelig enig med Flemming Kloster Poulsen i hans pointer, (og opbygget heraf), at jeg tager den gentagne lovprisning af litteraturen på samme måde som et kærkoment omkvæd i en elsket sang.

LÅNEORD OG LIVSUDFORSKNING

Litteratur er låneord til opbyggelse og livsudvidelse – og godt helbred. ”Derfor er det lige så vigtigt for den enkelte at have nogle gode, stærke og livsoplysende fortællinger i bagagen som et par løbesko,” skriver præsten og forfatteren, maratonløberen og romanlæseren Flemming Kloster Poulsen.

Det gælder for øvrigt også når det kommer til troens verden: ”Mere end noget andet sted, har jeg i romanernes fortællinger fundet et menneskeligt sprog for troen. Ikke som dogmatik og åndelige pakkelsninger, men foldet ud i fortællingens form som mening og livstydning i menneskers liv.”

Og han fortsætter: ”(Med litteraturen) finder jeg mod og lidenskab til at tage mit livtag med tilværelsen.” Litteraturen giver det stumme stemme. Litteratur er livsudforskning.

ET MENNESKE MÅ TRÆDE I KARAKTER

Flemming Kloster Poulsen forholder sig bogen igennem, ved hjælp af sin litteraturlæsning og fortolkning, åben og spørgende til tiden og dens menneskers mange forskellige veje og vildveje. Der er ingen hårde domme og firkantet eksistensdogmatik hos ham. Men der er gennem alle bogens kapitler en tydelig modstand mod offermentalitet og nemme løsninger, herunder forestillingen om en hurtig omgang positiv psykologi som nogen hjælp. Og der er en tydelig sans for pligt og ansvarlighed. At et menneske må træde i

karakter og til tider og slet ikke så sjældent, helt enkelt tage sig sammen. Ingen klynk! Litteraturlisten indeholder betegnende nok, hvad angår fagbøger, henvisninger til: Henrik Jensen, ”Det ordentlige menneske”; Svend Brinkman: ”Stå fast”; Peter Bastian: ”Mesterlære”.

TAG FAT MED GODT HUMØR

Det glæder mig i den forbindelse, at Flemming Kloster Poulsen kun ganske få gange taler om at tackle livet. For mig at se er brydnings-metaforen med ordet livtag langt bedre. Her er der åbnet op for legitimeringen af en vedvarende, livslang asen og masen med alt, hvad vi nu hver især har at ase og mase med. Mere tag-fat end tag-dig-sammen. Mere livtag og leg med de andre end ensom, overanstrengt tagen-sig-sammen. Ind på livet af hinanden og sig selv. Ingen hurtige, hårde tacklinger at klare tingene med, men brydning og livtag livet igennem. Gerne, om muligt, med godt humør midt i al bøvl. Hertil hjælper os uden tvivl alle mulige gode romaner. Så: Læs, for alt i verden!

MED OPREJST PANDE TRODS NEDERLAG

På den måde ligger ’I litteraturens spejl’ for mig at se som en oplagt fortsættelse til Svend Brinkmans populære ’Stå fast’ med dens sans for romanen og dens stemning af, skal vi sige, oprejst pande trods nederlag og bøvl. I det spor lægger ’I litteraturens spejl’ sig. Hør bare med livskraftige ord fra forfatter Flemming selv omkring læsningen af Kim Leines ’Profeterne i Evighedsfjorden:’

”Den er væsentlig i sin skildring af et menneskes mange nederlag og fald mod det sorte hul. Det er ikke en defekt ved mennesket at have nederlag. Det er et grundforhold, som jeg ikke kan slippe uden om i mit livtag med tilværelsen. På den måde er Kim Leines fortælling sandfærdig og derfor velgørende, ja, lige til at blive i godt humør af.”

Flemming Kloster Poulsen:
I litteraturens spejl – Livtag med tilværelsen
Jensen & Dalgaard, 2015.
218 sider, pris 279,-

DEN FLYDENDE KIRKE

STUDENTERMENIGHEDEN I AARHUS ARBEJDER SOM FLYDENDE KIRKE. HER ER IKKE ÉN MENIGHED MEN ET VÆLD AF FORSKELLIGE NETVÆRK, DER HELE TIDEN FØDES OG GÅR TIL GRUNDE.

Af Bo Billeskov Grünberger

Studentermenigheden er speciel, fordi den ikke har en kirkebygning, og der er hele tiden en stor udskiftning af menigheden. Derfor arbejder man som flydende kirke, hvilket giver større fleksibilitet men også kræver, at man ændrer sit syn på menigheden og er sikker på sit teologiske ståsted.

Da Jens Munk begyndte som studenterpæst, erkendte han hurtigt, at Studentermenigheden kaldte på en anden måde at lave kirke på. Derfor begyndte han at se sig omkring, og han faldt over en brite ved navn Pete Ward, der er professor i teologi ved Durham University. Pete Ward har skrevet en bog, der hedder 'Liquid Church', hvori han skitserer en måde at lave kirke på, der henter sin inspiration fra de første kristne menigheder.

Aarhus Universitet "En del af vores teoretiske grundlag er, at vi arbejder ud fra Pete Wards ideer

om den flydende kirke. Da jeg begyndte her, fandt jeg hurtigt ud af, at vi var organiseret meget som det, Pete Ward kalder en 'solid church' eller fast kirke, altså hvor man prøver at lave en sognekirke i et uddannelsesmiljø. Det blev hurtigt tydeligt for mig, at man ikke kan overføre en sognekirke ind i det miljø, vi arbejder i, for det er for stift og bureaukratisk, og det er heller ikke omstillingsparat," fortæller Jens Munk.

MENIGHEDER OPSTÅR OG OPLØSES

Ideen med den flydende kirke er at få et andet syn på menigheden og især fastholdelsen af menigheden. Hvor en traditionel fast kirke kan have en tendens til at se menigheden som én, og kirkens aktiviteter helst skal være permanente og drage folk ind i kirkens menighed, så fungerer en flydende kirke anderledes.

"Den flydende kirke er, at man indgår i en række netværk, men man samler aldrig de forskellige

netværk, de har hver især deres eget liv,” forklarer Jens Munk.

Jens Munk giver et eksempel fra da han og en gruppe studerende arrangerede en pilgrimsvandring på Caminoen. I alt 14 studerende var med på turen, og Jens Munk kalder selv deres lille pilgrimsgrupper for en menighed, der samtidig var ét af Studentermenighedens mange netværk.

Studentermenigheden”Da turen så var forbi, blev vores lille gruppe, der egentlig var en lille menighed, opløst igen. En fast kirke ville prøve at fastholde folk og sige, at vi så skal have etableret noget permanent og helst få dem med til søndagshøjmesse. Men indstillingen i den flydende kirke er, at vores menighed havde en mening mens vi vandrede. Her talte vi om troen, og det gav mening og udgjorde kernen i vores lille menighed.”

Da gruppen vendte hjem til Danmark igen, gik menigheden derfor i opløsning, og Jens Munk gjorde ikke noget for at holde på de studerende, han havde fået kontakt med.

”Camino-menigheden var ét netværk, mens et andet netværk er dem jeg laver samtaletræning med, et tredje netværk er dem, jeg har individuelle samtaler med, et fjerde har jeg gruppesamtaler med. Det er fuldstændig frit, og folk kan komme og gå, som de vil, og jeg prøver ikke at fastholde dem. Jeg accepterer, at det er flydende og skifter,” fortæller han.”

Nogen af de 14 studerende er siden kommet med i andre af Studentermenighedens netværk, og det er netop det flydende: Man kan drive ind og ud af kirkens berøringsflade. Nogen studerende kommer måske aldrig i kontakt med Studentermenigheden igen, mens andre bliver en fast bestanddel af nogen af Studentermenighedens aktiviteter.

STILLER ANDRE KRAV TIL PRÆSTEN

Aarhus UniversitetAt være præst eller leder af en flydende menighed er krævende, understreger Jens Munk. Det kræver først og fremmest, at man er helt sikker på sit teologiske ståsted, så man

ikke bliver til drivtømmer mellem alle de mange netværk og aktiviteter.

”En præst i en flydende kirke skal kunne svare præcist på, hvad hans teologiske ståsted er, og han skal have stor indsigt i teologihistorien, for ellers kan man ikke omsætte det. Og så mister man orienteringen,” mener han.

Til gengæld behøver man ikke nødvendigvis være præst for at kunne arbejde i en flydende kirke. Meget af arbejdet vil kunne udføres af eksempelvis diakoner, mener Jens Munk.

”En diakon vil også kunne arbejde i en flydende menighed, hvis han er sikker på sit teologiske ståsted, for man skal ikke nødvendigvis indstifte nadver i sådan et arbejde. Mange af de ting jeg laver, vil en dygtig og velfungerende diakon også kunne lave,” forklarer han.

Han peger som eksempel på noget af det sociale arbejde som Studentermenigheden laver. Et af projekterne går ud på at samle penge ind til hjemløse børn i Budapest. Man deler blade ud, og det giver Studentermenigheden omkring 30.000 kr. om året, der er en stor hjælp i Budapest, hvor de 30.000 har en værdi på 200.000, når man ser på købekraften.

BÅDE FLYDENDE OG FAST KIRKE

Den flydende kirke henter sin inspiration fra det Nye Testamente, hvor man især i Apostlenes Gerninger kan se, hvordan den første menighed fungerede..

”Folk var på vandring og i bevægelse, og der var nogle fællesskaber, der opstod spontant. F.eks. opstod der ved Bjergprædikenen en spontan tale, og bagefter gik folk hver til sit. Nogen gik hjem, og andre gik måske andre steder hen og dannede menigheder.”

Hvor den flydende kirke har inspiration i det Nye Testamente, mener Jens Munk, at den faste kirke i stedet har sit ideal fra middelalderen, hvor man havde et fast verdensbillede og statiske samfund. Han understreger, at der ikke er noget galt med

den faste kirke, men han mener, at mange faste kirker vil kunne hente inspiration fra den flydende kirke.

”Enhver flydende kirkeperson, som mig f.eks., laver også fast kirke, og enhver fast kirke laver også flydende kirkearbejde, så det handler mere om procentfordelingen. Jeg vil mene, at enhver fast kirke skal have rum for at kunne det flydende kirkearbejde og forstå det. Enhver fast kirke vil kunne have medarbejdere, der indimellem går ind i noget, der er flydende kirke, hvilket de også gør mange steder. Men man er tit bundet af det her med, at man ikke bare kan have midlertidige projekter. Man føler, at man er nødt til at holde fast i folk og få dem ind til højmessen.”

Jens Munk

Er studenterpræst ved Aarhus Universitet. Aarhus Universitet har knap 40.000 studerende.

Læs mere om flydende kirke i Pete Wards bog "Liquid church".

FRA NYBYGGERKIRKE TIL SIN EGEN

I 60'ERNE VOKSEDE VIBY KRAFTIGT, OG DET BETØD BEHOV FOR NYE KIRKER, HERUNDER RAVNSBJERGKIRKEN.

Af Bo Billeskov Grünberger

Ravnsbjergkirken blev bygget midt i halvfjerdserne i et af Aarhus' nye kvarterer. Sognet har gennemgået en stor udvikling, men efterhånden voksede en identitet frem og gav Ravnsbjergkirken sit helt eget særkende.

Da forstadsområdet Viby i 60'erne begyndte at vokse stærkt med nye boligområder som Grøft-højparken, Vårkjærparken, Rosenhøj, Kjærslund, Søndervangen samt villakvarterer, blev det besluttet, at der skulle udskilles et nyt og selvstændigt sogn i den sydlige del af Viby og bygges en ny kirke.

Selvom der var enighed om, at der skulle bygges en ny kirke, var det først i 1976 at Ravnsbjergkirken stod færdig, og ca. 8000 sognebørn blev flyttet fra Viby Sogn til det nye Ravnsbjerg sogn. Alligevel var der mange, der ikke følte sig knyttet til den nye kirke i begyndelsen.

”Fra begyndelsen var der lavet en mærkelig og udfordrende sogneinddeling. Det var i mange år et problem i forhold til at få en identitet til kirken, idet Viby Ringvej ikke var der. Sognebørn fra det store boligområde øst for Skanderborgvej var nødt til at køre helt ned til Viby Torv og så op igen af Skanderborgvej, for at komme til kirken”, fortæller Edith Østergaard, der har været præst ved Ravnsbjergkirken i 24 år.

SOGNET VOKSEDE OP

Identiteten voksede dog stille og roligt frem. De mange nye villaer og lejligheder betød, at området omkring kirken myldrede med børn, og derfor var det oplagt for den nye Ravnsbjergkirke at satse på børneområdet.

”I 70'erne var der rigtig mange børnefamilier, der flyttede herud, og det betød, at der var syv hold konfirmander minimum. Man var også nødt til at udvide skolen i området, og de der startede kirken

op gjorde en masse for at skabe nogle tilbud for børn og unge, så det var med det samme en prioritet for kirken,” siger Edith Østergaard.

Som årene er gået, er de mange børn blevet voksne og flyttet væk. Ravnsbjerg Sogn har ændret sig meget, og i dag er det et sogn med mange, der har anden etnisk baggrund end dansk, der er mange studerende, og villakvartererne er efterhånden blevet til guldbryllupskvarterer.

Carsten Assenholt og Edith Østergaard”Sognet er meget præget af, at der er mange ungdomsboliger og små lejligheder, så mange flytter væk, når de får barn nummer to. Vi har fået lavet en sogneanalyse, hvor vi kan se, at aldersgruppen 25-35 i gennemsnit kun bor ét år i sognet,” forklarer Carsten Assenholt, som også er præst ved Ravnsbjergkirken.

Selvom der ikke er så mange børn i Ravnsbjerg Sogn, som der var i 70’erne, vurderer Carsten Assenholt, at det nu igen begynder at gå fremad med børnetallet. Sognets oprindelige beboere, der byggede kvartererne omkring kirken har efterhånden fejret guldbryllup og er lige så stille begyndt at flytte til mindre rækkehuse eller lejligheder, og i stedet flytter nye børnefamilier til området.

KIRKEN ER RÅ OG AFSPEJLER OMRÅDET

Når man først ser Ravnsbjergkirken, slår det en, hvor massiv den er. Den er bygget af rødbrune mursten, og den højeste del af kirken vender ud mod vejen og giver kirken en tydelig tilstedeværelse i kvarteret.

RavnsbjergkirkenKirken er bygget af arkitektfirmaet C.F. Møller, som også står bag Aarhus Universitet og Møllevangskirken. Mads Møller, der var personligt engageret i byggeprocessen, havde livet igennem et særligt forhold til Ravnsbjergkirken, som han også blev begravet fra. Ravnsbjergkirkens arkitektur er særlig på den måde, at den omfavner kvarteret omkring sig.

”Fliserne på torvet udenfor er magen til fliserne inde i kirken, så der dannes en sammenhæng mellem ude og inde. Derfor er der heller ingen trin, hverken for at komme ind i kirken eller inde i selve kirken. Fokus i kirkerummet er på fællesskabet, som blandt andet understreges af, at alteret er placeret, så man kan sidde rundt om det,” fortæller Carsten Assenholt.

Edith Østergaard supplerer og fortæller, at hun er særlig glad for de ru og grove overflader. Her er ikke noget pænt og pyntet, men i stedet er der en kirke, der er rå. Kirken passer ind i sognet, der har en meget varieret sammensætning, og den sender et signal om, at her kan man få lov til at være, som man er.

RavnsbjergkirkenInde i kirken fanges øjet af det store træ, der rejser sig ved siden af alteret. Al udsmykningen i kirken er udført af kunstneren Erik Heide, der havde et tæt samarbejde med arkitektfirmaet. Den store korsfigur i massivt træ symboliserer på samme tid livets træ og et kors og et spejlbillede af den omgivende by. Den er lavet sådan, at korsarmene ligner byen med høje og lave huse ud fra den tanke, at det, der sker i kirken, skal spejle det liv, der leves uden for kirken, fortæller Carsten Assenholt.

KVARTERET ÆNDRER SIG IGEN

Kvarteret ved Ravnsbjergkirken var meget belastet op gennem halvfemserne, men i løbet af nullerne skete der en ændring. Lige nu sker der ligeledes en stor renovering af boligområdet Rosenhøj. Alt det betyder, at sognet er blevet mere attraktivt, også fordi det ligger tæt på midtbyen.

”Det er et sogn, der har forandret sig meget gennem tiden: Det begyndte som et nybyggerkvarter, der blev til et guldbryllupskvarter, og som nu igen er ved at blive et nyt kvarter. Der kan ske rigtig meget på få år,” siger Edith Østergaard.

Carsten Assenholt og Edith Østergaard
Præster ved Ravnsbjergkirken, der stod færdig i 1976 og dermed snart har 40-års-jubilæum.